

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

5^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ LEADER ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η 5^η Συνεδρίαση της διευρυμένης Υποεπιτροπής LEADER του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης πραγματοποιήθηκε στις 12/11/2010 στις Βρυξέλλες. Ως εκπρόσωπος της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ – Διαφοροποίηση συμμετείχε ο Γεώργιος Παπαγεωργίου και από πλευράς Ο.Τ.Δ. ο Αναστάσιος Περιμένης (ΕΤΑΛ Α.Ε.) και η Νικολέτα Κατσώνη (ΑΙΤΩΛΙΚΗ)

Τα κυριότερα σημεία της συνεδρίασης ήταν τα εξής :

Εισαγωγή : «Εφαρμογή του LEADER στα Κ.Μ»

Α) Εισήγηση του κ. R. Peters DG.AGRI σχετικά με την έως τώρα πορεία του LEADER. Αναφέρθηκε ότι πανευρωπαϊκά υπάρχουν 2.912 Ο.Τ.Δ., με την ακόλουθη εξέλιξη εφαρμογής επενδυτικών σχεδίων : 83 κατά το 2007, 1218 κατά το 2008, 8786 κατά το 2009 και 22.521 κατά το 2010, 27εκ των οποίων Διακρατικά. Ο μέσος όρος απορρόφησης δαπανών στα Κ.Μ. είναι 7,4% και παρουσιάζει αυξητική τάση. Ωστόσο, ακόμη δεν είναι ικανοποιητικός.

Β) Εισήγηση του κ. J-M. Courades DG.AGRI. Ο κ. J-M. Courades αναφέρθηκε στο ηλεκτρονικό σύστημα PIXIS, το οποίο θα τεθεί σε λειτουργία από τον Φεβρουάριο του 2011 και στο οποίο θα υπάρχουν πληροφορίες του ENRD για κάθε Κ.Μ. και κάθε Ο.Τ.Δ. με δεδομένα τοπικών σχεδίων και σχεδίων συνεργασίας. Απαιτείται να γίνει κωδικοποίηση των 43 Ελληνικών Ο.Τ.Δ.

Γ) Αναμόρφωση του website του ENRD –ανταλλαγή απόψεων με Ο.Τ.Δ. από τον κ. Dieter Wagner (Contact Point), ο οποίος έκανε παρουσίαση της αναρτημένης λίστας διακρατικών σχεδίων αναφέροντας ότι έως την στιγμή της συνεδρίασης μόνο 9 Κ.Μ. χρησιμοποιούν το δίκτυο παρέχοντας πληροφορίες για τα διακρατικά τους σχέδια .

Στη συζήτηση που ακολούθησε ο εκπρόσωπος της Γερμανίας έθεσε ερώτημα σχετικά με το κόστος αυτών των διακρατικών σχεδίων. Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο του Contact Point πλήρη στοιχεία κόστους δεν είναι ακόμα διαθέσιμα.

Focus group 1 Εφαρμογή της «εκ των κάτω προς τα άνω» διαδικασίας λήψης αποφάσεων-ενσωμάτωση- mainstreaming.

Έγινε παρουσίαση των συμπερασμάτων των έως σήμερα εργασιών του Focus group από τους συντονιστές των εργασιών του .

A) Από τον κ. Π. Πάτρα (εκπρόσωπο ELARD) παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της υποεπιτροπής LEADER που πραγματοποιήθηκε στις 20.5.10. Αναφέρθηκε ότι θα υπάρξει και 2^ο στάδιο επεξεργασίας για τα μικρά και μεικτά σχέδια και αναλύθηκαν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των 3 διαφορετικών μοντέλων εφαρμογής του LEADER από τα Κ.Μ.

Σημειώνεται ότι στη χώρα μας εφαρμόζεται το 3^ο μοντέλο. Ως πλεονεκτήματα του μοντέλου αυτού αναφέρθηκαν τα ακόλουθα : οι Ο.Τ.Δ. έχουν καλύτερη γνώση των επενδυτών, οι μέτοχοι των Ο.Τ.Δ. έχουν καλύτερη γνώση της ακολουθούμενης στρατηγικής, παρέχεται μεγαλύτερη αυτονομία στις Ο.Τ.Δ. κατά την διαδικασία επιλογής και ενίσχυσης των σχεδίων, είναι ευκολότερη η μεγιστοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των σχεδίων, μειώνεται ο χρόνος αποδοχής των σχεδίων και δημιουργείται ένας αξιόπιστος αποκεντρωμένος μηχανισμός για την εφαρμογή πολλαπλών προγραμμάτων. Ως μειονεκτήματα καταγράφονται η δυσκολία να βρεθεί ένας τοπικός λογιστικά οργανωμένος οργανισμός (Ο.Τ.Δ.) ο οποίος να έχει τη δυνατότητα εφαρμογής των απαραίτητων διοικητικών συστημάτων, ενώ απαιτείται περισσότερο προσωπικό και υπάρχει υψηλό επίπεδο κινδύνου όταν η Ο.Τ.Δ. είναι υπεύθυνη για την καταβολή των κοινοτικών ενισχύσεων.

B) Από την κα Raffaella di Napolì (Εθνικό Αγρ. Δίκτυο Ιταλίας) αναφέρθηκε ότι το LEADER σήμερα έχει αλλάξει και εμφανίζει δυσκολίες σε διάφορα επίπεδα ιδιαίτερα για τα διακρατικά και σύνθετα σχέδια. Τόνισε, επίσης, τις δυσκολίες πληρωμής του προσωπικού αναφερόμενη στο 20% του Μέτρου 431, στη δυσκολία έκδοσης εγγυητικών επιστολών και πληρωμής του Φ.Π.Α. λέγοντας ότι στην Ιταλία οι Ο.Τ.Δ. προσπαθούν να μειώσουν το χρόνο πληρωμής των τελικών αποδεκτών λόγω του κόστους των εγγυητικών επιστολών.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος της συνεδρίασης συνόψισε τα κύρια θέματα στα ακόλουθα :

- Διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ Διαχειριστικών Αρχών, Αρχής πληρωμής και Ο.Τ.Δ.
- Ποσοστό του 20% στο μέτρο 431 που αφορά δαπάνες λειτουργίας των Ο.Τ.Δ.
- Οι Ο.Τ.Δ. να έχουν την αρμοδιότητα προώθησης των τοπικών σχεδίων.
- Ζητήματα που αφορούν στους ελέγχους (ζητήθηκαν οι απόψεις των συμμετεχόντων).

Ακολούθησε συζήτηση με παρεμβάσεις Ο.Τ.Δ. από διάφορα Κ.Μ.

Ιρλανδία : Ζήτησε να ληφθούν υπόψη σοβαρά τα αποτελέσματα του Focus group.

Εσθονία : Ανέφερε τη δυσκολία εύρεσης επενδυτών, την ύπαρξη μόνο μικρών επενδύσεων και συμφώνησε με την χορήγηση προκαταβολών στους επενδυτές.

Γερμανία : Θεώρησε ότι έως τώρα τα κυριότερα προβλήματα εφαρμογής του LEADER είναι η μη ύπαρξη «τοπικών» προκαταβολών και η μειωμένη ικανότητα των Ο.Τ.Δ. στην εφαρμογή του Προγράμματος και τόνισε ότι σε αυτό πρέπει να βοηθούν οι Διαχειριστικές Αρχές αλλά και οι Αρχές Πληρωμής. Ανέφερε, επίσης, ως πρόβλημα ότι οι έλεγχοι είναι σύνθετοι, με αποτέλεσμα «το σύστημα να είναι βαρύ» και οι ποινές δυσβάσταχτες για του επενδυτές.

Γαλλία : Το πρόγραμμα είναι χρονοβόρο, απαιτεί εφαρμογή στην εκμετάλλευση και η καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης είναι σύνθετη.

Ιταλία : Τόνισε τη σπουδαιότητα του LEADER στη τοπική ανάπτυξη, την υπευθυνότητα των Ο.Τ.Δ. στη καταβολή των οικονομικών ενισχύσεων καθώς λόγω των προκαταβολών είναι υποχρεωμένες να εργάζονται σε έντονους ρυθμούς και την ανάγκη αναδιάρθρωσης των εμπλεκόμενων φορέων για τη βελτίωση της όλης διαδικασίας στην χώρα.

Αυστρία : Ανέφερε ότι οι οικονομικές ενισχύσεις στους τελικούς αποδέκτες πρέπει να παρέχονται με την μέγιστη προσοχή και απαιτείται συνεχής εργασία για αυτό.

Ολλανδία : Στη χώρα εφαρμόζεται το 1^ο μοντέλο και δεν αντιμετωπίζονται έως τώρα προβλήματα στην εφαρμογή του. Πρέπει να γίνει μια ποιοτική έρευνα αναφορικά με την εφαρμογή του.

Πολωνία : Η έλλειψη προκαταβολών δημιουργεί πρόβλημα ιδίως στα μικρά έργα.

Φιλανδία : Συμφώνησε με την Ιρλανδία και ζήτησε μεγαλύτερη ελευθερία εφαρμογής του LEADER.

Ελλάδα : Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ανέφερε ότι από την αποκτηθείσα εμπειρία υπάρχει σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ Διαχειριστικής Αρχής, Αρχής Πληρωμής και Ο.Τ.Δ. σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 1975/96. Οι ικανότητες ως προς την εφαρμογή του προγράμματος από τις Ο.Τ.Δ. είναι ικανοποιητικές καθόσον από τις 43 οι 38 είναι παλιές έχοντας εφαρμόσει και προηγούμενα LEADER. Όσον αφορά το ποσοστό των λειτουργικών δαπανών θεωρείται αρκετό στις πλείστες των περιπτώσεων, αλλά ενδεχομένως να υπάρξει ένα θέμα σε μικρού προϋπολογισμού τοπικά προγράμματα.

Ο εκπρόσωπος της Ο.Τ.Δ. ΕΤΑΛ σημείωσε ότι την περασμένη 10ετία αναπτύχθηκαν προγράμματα στη βάση ευρωπαϊκών και εθνικών κανόνων και Κανονισμών εφαρμόζοντας συστήματα διαχείρισης, ελέγχων και πολλές άλλες διαδικασίες, αλλά χάνοντας το τι είναι LEADER ως ιδέα, δηλαδή ένα εργαλείο το οποίο μπορεί να βοηθήσει στην ισχυρή τοπική ανάπτυξη, κάτω από μια τοπική στρατηγική, συνέργεια και κοινωνική αποδοχή. Η ενσωμάτωση- mainstreaming τείνει να κάνει το LEADER ένα άλλο οικονομικό εργαλείο με το

οποίο θα χάσουμε το πνεύμα της τοπικής θεώρησης, το σπουδαιότερο στοιχείο ώστε να βελτιώσουμε (εμπλουτίσουμε) την υφιστάμενη ανάπτυξη.

Ηνωμένο Βασίλειο : Ανέφερε ότι εφαρμόζει το 3^ο μοντέλο Διαχείρισης του προγράμματος και ότι καταβάλλονται προκαταβολές στους επενδυτές.

Focus group 2 «Διατηρώντας τον καινοτόμο χαρακτήρα του LEADER : δυσκολίες που εντοπίστηκαν και καλές πρακτικές»

Η κα Μ. Κοοτ, εκπρόσωπος του Εθνικού Αγροτικού Δίκτυο Ολλανδίας, συνόψισε τα συμπεράσματα του Focus group αναφέροντας ότι πουθενά δεν υπάρχει σαφής ορισμός του όρου «καινοτομία» ούτε είναι εύκολος ο ορισμός του. Κάθε καινοτόμο σχέδιο, που πρέπει να αναφέρεται στη τοπική στρατηγική, δεν υπάγεται υποχρεωτικά σε κάποιο μέτρο και αυτή είναι μια άλλη δυσκολία. Σημείωσε, επίσης, ότι είναι ανάγκη να μπορούμε να επιλέξουμε ποιο σύνθετα προγράμματα. Θεώρησε ότι πρέπει να υπάρξει ένας σαφής ορισμός τους, ώστε να είναι πιο συγκεκριμένο το είδος των επιλέξιμων σχεδίων. Για να γίνει αυτό τόνισε ότι απαιτείται πλήρης συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Τέλος, σαν παραδείγματα καινοτόμων σχεδίων ανέφερε αυτά που αφορούν ενέργεια - κλίμα, παροχή υπηρεσιών του πληθυσμού και εκπαίδευση του κοινωνικού τομέα .

Ιταλία : Ανέφερε ότι το LEADER μπορεί να φέρει καινοτομίες στη διαχείριση του φυσικού πλούτου και πρέπει να εξετασθεί πως μπορεί να εφαρμοσθεί σε τοπικό και ευρύτερο επίπεδο.

Γερμανία : Συμφώνησε και ζήτησε να εξετασθεί η δυνατότητα εφαρμογής της μεθόδου LEADER στα ολοκληρωμένα προγράμματα.

Αυστρία : Πρέπει τα καινοτόμα προγράμματα να αντιστοιχούν στα κριτήρια του LEADER.

Ιρλανδία : Ανέφερε ότι η καινοτομία είναι πολύ προσωπική και ευτυχώς που η Επιτροπή δεν έχει υιοθετήσει ένα σαφή ορισμό της. Εκφράστηκε, επίσης, η άποψη ότι πρέπει να πριμοδοτούνται αυτά τα σχέδια.

Εσθονία : Τόνισε ότι ένα καινοτόμο σχέδιο σε μια περιοχή δεν είναι υποχρεωτικά καινοτόμο και σε μια άλλη. Η έννοια είναι τοπικού χαρακτήρα.

Δανία : Το LEADER είναι από μόνο του καινοτόμο.

Ελλάδα : Ανέφερε ότι υπάρχουν πολλά στοιχεία καινοτομίας και ότι η καινοτομία έχει διαφορετική έννοια από περιοχή σε περιοχή. Σύμφωνα με την έως τώρα εμπειρία και την εφαρμογή στην συγκεκριμένη περιοχή του LEADER στη Μυτιλήνη δεν υπήρξε η καινοτομία στην πλειοψηφία των σύνθετων σχεδίων. Στα τοπικά και όχι μόνο σχέδια η καινοτομία εκφράζεται ως ανάγκη αλλαγής και σε πολλές περιπτώσεις έχει υπεισέλθει στο πνεύμα του τοπικού πληθυσμού. Είναι ανάγκη να λάβουμε αυτές τις ιδέες, να τις εξετάσουμε με την εμπειρία των άλλων περιοχών και να τις ενσωματώσουμε στη τοπική μας στρατηγική.

Συμφώνησε με την Δανία, την Ιρλανδία και την Γερμανία ένας άλλος παράγων καινοτομίας μπορεί να είναι η εκ των προτέρων ανακάλυψη των πλεονεκτημάτων μιας περιοχής και η ικανότητα της Ο.Τ.Δ. να τα θέσει σε εφαρμογή κάτω από τη θεώρηση μιας «τοπικής στρατηγικής».

Αυστρία : Πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα επιλογής καινοτόμων σχεδίων που δεν αντιστοιχούν κατ' ανάγκη στα κριτήρια επιλογής. Πρέπει να προέχει η στρατηγική του τοπικού προγράμματος.

Λουξεμβούργο (εκπρόσωπος Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης) : Όσο συγκεκριμενοποιούμε τον ορισμό περί καινοτόμου σχεδίου τόσο πιο δύσκολο θα είναι να ενταχθεί στο LEADER. Συμφώνησε με την Εσθονία για την τοπική έννοια της καινοτομίας και κατά την άποψή της το LEADER πρέπει να είναι μια μέθοδος εφαρμογής και των άλλων τριών Αξόνων.

Γερμανία : Έθεσε θέμα ταχύτητας εφαρμογής των καινοτόμων σχεδίων.

Δανία : Παρατήρησε ότι δεν ειπώθηκε κάτι για τη διαφοροποίηση που υφίσταται μεταξύ των περιοχών. Ακόμη είπε ότι πρέπει να ευνοούμε αυτά τα σχέδια και να βρούμε λύσεις για την εφαρμογή τους σε ορισμένες ζώνες.

Επιτροπή : Τόνισε ότι πρέπει να βρεθούν ισορροπίες και διευκολύνσεις για τα καινοτόμα σχέδια σε συγκεκριμένες περιοχές.

Focus group 3 « Εφαρμογή του μέτρου συνεργασία κλειδιά-λύσεις»

Ο κ. J.M. Markkola (Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο Φιλανδίας) ανέφερε ότι πρέπει να υπάρξει τεχνολογική υποστήριξή τους και να δημοσιεύονται οι ενδιαφέρουσες συνεργασίες από το κάθε Κ.Μ. Η καλύτερη λύση είναι να μη μπαίνουν όρια σε αυτές τις πληροφορίες.

Αναφερόμενη στην υπάρχουσα λίστα διακρατικών σχεδίων ανέφερε ότι παρατηρείται απουσία πληροφοριών και ότι πρέπει να βοηθήσουν όλα τα Κ.Μ. σε αυτή την κατεύθυνση.

Συνεχίζοντας ο κ. P. Rinne (Φιλανδική Ο.Τ.Δ.): Ανέφερε ότι έχει αρχίσει η συλλογή ενδιαφερόντων διακρατικών σχεδίων και έχει ξεκινήσει η επεξεργασία της θεματολογίας τους.

Παρατήρησε ότι ο ορισμός των «κοινών» δράσεων διαφέρει από Κ.Μ. σε Κ.Μ. και γίνεται προσπάθεια κατηγοριοποίησης των διαφορών. Αυτή η λίστα των σχεδίων βρίσκεται στο Annex TNC και η διαδικασία είναι ανοικτή. Ζήτησε τέλος να αποσταλούν στο Contact Point είδη διακρατικής συνεργασίας.

Έγινε, επίσης, παρουσίαση διακρατικού σχεδίου Σκανδιναβικών χωρών που αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές.

Αυστρία : Ανέφερε ότι πρέπει να εξετάζουμε πρώτα τη γεωγραφική περιοχή και έπειτα τις διακρατικές ενέργειες. Για τη νέα προγραμματική περίοδο ευχήθηκε να υπάρξει η ευκαιρία να επεκταθεί αυτή η ενέργεια.